

Francesc Pérez i Moragon

Molta roba i molt de sabó

Al govern González, se li ha acumulat el treball damunt les taules. La tardor ha començat amb un ritme accelerat, per als polítics. Tot se'n va en reunions i conciliàbuls. Hi ha eleccions a la vista i, naturalment, tenen la pretensió de poder oferir a l'electorat l'aspecte d'haver complit una part important del programa.

La setmana passada va demostrar que el president del govern espanyol ha reobert el despatx, després del vagareig erràtic dels darrers mesos, i ha decidit enfrontar-se amb els grans temes: amansir l'oposició fraguista, veure com es trau de les mans el compromís de celebrar el referèndum sobre l'OTAN i mirar de fer suaus les relacions amb Catalunya. Són tres qüestions, entre moltes d'altres, però ofereixen la particularitat d'aparèixer sovint lligades per la qüestió central: ¿hi haurà referèndum sobre l'OTAN? Si no n'hi ha, ¿com adobar-ho perquè es done un mínim d'elegància —diríem— en la supressió de la consulta?

A l'esquerra, el PSOE no pot trobar comprensió ni ajuda per a resoldre el problema. A l'esquerra, perquè ja se sap que les suposades reticències del Centre Democràtic Social (CDS) d'Adolfo Suárez no susciten pors, sinó somriures. La veritat és que el que puguen fer o dir Suárez i Rodríguez Sahagún sobre el referèndum pendent no interessa pràcticament ningú. Probablement, ni els mateixos militants del CDS, escassos i heterogenis.

A l'esquerra hi ha les forces, dividides i enfrontades entre elles, que s'aferraran a la promesa de referèndum com a una corda de salvació. Poder passar per les urnes en tot l'estat, abans de les eleccions generals, és una ocasió magnífica per a establir comparacions numèriques i per a assajar coalicions i agrupaments eventuals. Això podria representar un perill menor per al PSOE, si no fos perquè dins del mateix partit (i del seu electorat) no hi ha un acord unànime per a subscriure amb entusiasme la solució que més agradaria a la Moncloa i als padrins de Washington. Podrien haver-hi sorpreses desagradables que reforçarien automàticament les ofertes alternatives. Eixir malament del refe-

rèndum, que no vol dir perdre'l, suposaria per al PSOE, molt probablement, una minva sensible de vots en les següents eleccions generals. El record de les manifestacions contra l'OTAN, fa uns mesos, prefigura situacions desagradables per al govern de Madrid. Un partit que ha mostrat tanta eficàcia en el procés de socialdemocratitzar-se no es pot permetre segons quines alegries, en el moment actual.

Els partits situats a la dreta del PSOE no hi tenen res a perdre, en aquesta complicada política de rectificacions. Per a dir una altra vegada que estan d'acord a continuar en l'OTAN, no necessiten referèndum. Però els va molt bé que els socialistes tinguen dificultats. I se n'aprofiten. Alguns diaris han insinuat que Carlos Robles Piquer, cunyat de Manuel Fraga, podria ser cap de llista per al Congrés de Diputats, a València, si no és que li donaven un càrrec d'importància en les representacions a la CEE. Ja n'hi haurà prou si no el tornem a veure manant en Televisió Espanyola, territori que coneix ben bé. A banda bromes sinistres, donar suport a González en l'afer de l'OTAN és una bicoca que els fraguistes no tenien dret a esperar, però que s'han trobat com un regal a la porta. Li donaran suport i, damunt, passat el tràngol, podran dedicar-se a repetir a tort i a dret que el PSOE «tampoc» no ha complit els seus compromisos en això. Fer política d'oposició així estalvia a Fraga qualsevol esforç mental.

Tot comptat, tant si es fa referèndum com si no se'n fa, sembla clar que les posicions favorables a quedar-se en l'OTAN tindran una cobertura suficient perquè el PSOE no pugui quedar en mal lloc. És ben bé allò que irònicament escrivia Paul Louis Courier en 1821 i en un dels seus *Pamflets polítics*; «donar al ric, ajudar el fort, és la màxima dels bons temps, d'aquells bons temps que tornaran de seguida, sens dubte, si la joventut no creix i la vellesa no mor». Una lliçó que alguns sabien des del moment que van nàixer i que el PSOE ha anat aprenent, potser per gust, potser per força, en la mesura que li ha caigut damunt allò que es diu «el pes del poder». □